

Usnesení

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Příhody a soudců JUDr. Lenky Kaniové, JUDr. Radana Malíka, JUDr. Michala Mazance a Mgr. Jana Passera v právní věci žalobce: I. K., proti žalovanému: Ministerstvo vnitra, Praha 7, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 11. 2005, čj. OAM-1796/VL-20-ZA04-2005, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 30. 1. 2006, čj. 56 Az 187/2005 - 25, a o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 30. 3. 2006, čj. 56 Az 187/2005 - 40,

t a k t o :

- I. Věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 8 Azs 60/2006 a sp. zn. 8 Azs 61/2006 se spojují ke společnému projednání a rozhodnutí. Věc bude nadále vedena pod sp. zn. 8 Azs 60/2006.**
- I. Kasační stížnosti se odmítají.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasačních stížnostech.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalovaný rozhodnutím ze dne 7. 11. 2005, čj. OAM-1796/VL-20-ZA04-2005, neudělil žalobci azyl podle § 12, § 13 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a současně rozhodl o tom, že se na žalobce nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu u Krajského soudu v Brně, který ji rozsudkem ze dne 30. 1. 2006, čj. 56 Az 187/2005 - 25, zamítl. Žalobce (stěžovatel) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností dat. 6. 3. 2006 (dále jen „kasační stížnost I.“), a současně požádal o ustanovení advokáta pro řízení o kasační stížnosti I.

Krajský soud usnesením ze dne 30. 3. 2006, čj. 56 Az 187/2005 - 40, návrh stěžovatele na ustanovení zástupce zamítl. Zároveň stěžovatele vyzval, aby ve stanovené lhůtě odstranil nedostatek kasační stížnosti I. spočívající v tom, že není zastoupen advokátem, ačkoliv sám nemá právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Stěžovatel napadl toto usnesení krajského soudu kasační stížností dat. 10. 4. 2006 (dále jen „kasační stížnost II.“).

Nejvyšší správní soud především konstatuje, že obě kasační stížnosti směřují proti rozhodnutím vydaným v jednom řízení a navíc spolu bezprostředně souvisí. První z nich směřuje proti rozhodnutí ve věci samé, druhá pak proti rozhodnutí o zamítnutí

návrhu na ustanovení zástupce pro řízení o první kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud proto považuje za vhodné a hospodárné postupovat podle ustanovení § 39 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s., a spojit věci ke společnému projednání a rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval kasační stížností II., a to ve vztahu k prvnímu výroku napadeného usnesení, kterým krajský soud zamítl návrh stěžovatele na ustanovení zástupce.

K rozhodnutí o ustanovení zástupce účastníku řízení k ochraně jeho zájmů Nejvyšší správní soud již v minulosti judikoval, že se nejedná o rozhodnutí, jímž se pouze upravuje vedení řízení, a proto je proti tomuto rozhodnutí kasační stížnost přípustná (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2003, čj. 1 Azs 5/2003 - 47, publikovaný pod č. 108/2004 Sb. NSS).

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti II. ve vztahu k prvnímu výroku napadeného usnesení se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení kasační stížnost odmítnuta jako nepřijatelná.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ke dni 13. 10. 2005. Jeho výklad, který demonstrativním výčtem stanovil typická kritéria nepřijatelnosti, byl proveden např. usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006 - 39¹.

V zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu je nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů kasační stížnosti stanovený § 103 odst. 1 s. ř. s., ale také uvést, v čem spatřuje přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

V posuzované věci ovšem stěžovatel žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti vůbec netvrdil.

Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost II. ve vztahu k prvnímu výroku napadeného usnesení nepřijatelnou a proto ji podle § 104a s. ř. s. odmítl.

Stěžovatel napadl kasační stížností II. usnesení krajského soudu rovněž v rozsahu výroku, kterým mu soud uložil, aby ve stanovené lhůtě odstranil nedostatek kasační stížnosti I. spočívající v nedostatku právního zastoupení. Ve vztahu k prvnímu výroku, kterým stěžovateli nebyl ustanoven zástupce, se jedná o výrok podmíněný.

Podle § 104 odst. 3 písm. b) s. ř. s. není kasační stížnost přípustná proti rozhodnutí, jímž se pouze upravuje vedení řízení.

¹ <http://www.nssoud.cz/anonym.php?ID=6743>

Pokud jde o rozhodnutí, jímž je účastník řízení soudem vyzván k odstranění nedostatku svého podání, jeho účelem je umožnit účastníku řízení opravit nebo odstranit vady podání, a tím odstranit nedostatek podmínek řízení. Takovéto rozhodnutí je rozhodnutím, jímž se pouze upravuje vedení řízení (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 3. 2006, čj. 8 Azs 11/2006 - 52²).

Druhým výrokem napadeného rozhodnutí tedy krajský soud pouze upravil vedení řízení. Zrušil-li by Nejvyšší správní soud rozhodnutí o neustanovení zástupce, bylo by namístež zrušit rovněž výrok ukládající stěžovateli povinnost zvolit si zástupce sám. Naopak za situace, kdy Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost II. přijatelnou ve vztahu k prvnímu výroku, nemůže tato stížnost obstát ani ve vztahu k výroku druhému, ve vztahu k němuž je za popsané situace nepřipustná (§ 104 odst. 3 písm. b) s. ř. s.). a Nejvyšší správní soud ji z uvedeného důvodu odmítl (§ 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 120 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud poté přikročil k posouzení kasační stížnosti I. (tj. kasační stížnosti ve věci samé). Ze soudního spisu vyplynulo, že písemné vyhotovení rozsudku bylo postupem podle ustanovení § 46 odst. 3 o. s. ř. za použití § 50c odst. 4 o. s. ř. a § 42 odst. 5 s. ř. s. doručeno stěžovateli dne 20. 2. 2006. Tento závěr není ovlivněn tím, že stěžovatel si rozsudek na poště fyzicky převzal až dne 27. 2. 2006. Nejvyšší správní soud proto shledal, že kasační stížnost byla podána opožděně a je nepřipustná.

Podle ustanovení § 106 odst. 2 s. ř. s. musí být kasační stížnost podána do dvou týdnů po doručení rozhodnutí. V souladu s § 40 odst. 2 a 3 s. ř. s. končí lhůta určené podle týdnů, měsíců nebo roků uplynutím toho dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty. Není-li takový den v měsíci, končí lhůta uplynutím posledního dne tohoto měsíce. Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Podle § 106 odst. 4 s. ř. s. se kasační stížnost podává u soudu, který napadené rozhodnutí vydal; lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Nejvyššího správního soudu. Podle ustanovení § 40 odst. 4 s. ř. s. je lhůta zachována, bylo-li podání v poslední den lhůty předáno soudu nebo jemu zasláno prostřednictvím držitele poštovní licence, popřípadě zvláštní poštovní licence anebo předáno orgánu, který má povinnost je doručit, nestanoví-li tento zákon jinak.

Vzhledem ke skutečnosti, že dnem, který určil počátek běhu lhůty pro podání kasační stížnosti, bylo pondělí 20. 2. 2006, je posledním dnem lhůty pro podání kasační stížnosti pondělí 6. 3. 2006. Den faktického doručení písemného vyhotovení rozsudku je přitom z hlediska běhu lhůty pro podání kasační stížnosti irelevantní. Kasační stížnost I. byla podána osobně teprve v pondělí 13. 3. 2006.

Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost I. jako opožděnou odmítl (§ 46 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 120 s. ř. s.).

² <http://www.nssoud.cz/anonym.php?ID=6500>

Nejvyšší správní soud dále doplňuje, že podle § 105 odst. 2 s. ř. s. musí být stěžovatel v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem, to neplatí má-li stěžovatel sám vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

V daném případě stěžovatel své právnické vzdělání neprokázal (a ostatně ani netvrdil), advokátem zastoupen není.

Nejvyšší správní soud by standardně rozhodl o kasační stížnosti II., poté by věc vrátil krajskému soudu s tím, aby krajský soud doručil stěžovateli usnesení Nejvyššího správního soudu o odmítnutí kasační stížnosti II., a následně aby jej v souladu s ustanovením § 108 odst. 1 s. ř. s. opětovně vyzval k předložení plné moci udělené advokátovi k zastupování v řízení o kasační stížnosti I., a teprve poté aby věc znovu předložil Nejvyššímu správnímu soudu. Uvedený postup by byl ovšem v posuzované věci v hlubokém rozporu se zásadou procesní ekonomie. Postup stěžovatele by totiž nemohl ničeho změnit na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti I., když tato byla podána opožděně. Nejvyšší správní soud proto nepovažoval za nutné rozhodovat o kasačních stížnostech odděleně, tím méně pak vyčkat právní moci svého rozhodnutí o odmítnutí kasační stížnosti II., neboť na jeho závěrech ve věci kasační stížnosti I. uvedená otázka nemůže ničeho změnit (obdobný právní názor již Nejvyšší správní soud v minulosti vyjádřil např. ve svém rozsudku ze dne 23. 3. 2006, čj. 8 Afs 144/2005 - 137³).

Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval o návrhu, aby byl kasační stížnosti I. přiznán odkladný účinek dle ustanovení § 107 s. ř. s. Dospěl k závěru, že o něm není třeba rozhodovat tam, kde je kasační stížnosti přiznán odkladný účinek přímo ze zákona (§ 32 odst. 5 zákona o azylu).

Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval ani o návrhu, aby byl kasační stížnosti II. přiznán odkladný účinek dle ustanovení § 107 s. ř. s., protože věc byla vyřízena přednostně v souladu s ustanovením § 56 ve spojení s § 120 s. ř. s.

O náhradě nákladů řízení o kasačních stížnostech I. a II. Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s ustanovením § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něž nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. června 2006

JUDr. Petr Příhoda
předseda senátu

³ <http://www.nssoud.cz/anonym.php?ID=6532>